

Una alternativa digna per al Roser i per al Casc Antic

A tall d'introducció

Ara farà cosa de sis mesos, mitja dotzena d'entitats socials i culturals de la ciutat de Lleida, presentavem en el claustre de l'Edifici del Roser un manifest contra el projecte de l'Ajuntament de Lleida d'ubicar en aquell mateix espai un *Parador Nacional de Turismo* de l'empresa *Paradores Nacionales SA*.

Ho féiem, a l'entendre que aquest fet suposava la liquidació d'un patrimoni públic convertint-lo en un de privat, a l'entendre que no es tracta d'un projecte al servei de la majoria sinó al servei dels interessos econòmics d'una minoria. Perquè creiem que és una autèntica aberració, que l'indret on l'octubre de 1707, centenars de civils i de resistents lleidatans eren assassinats per l'exèrcit borbònic i que posteriorment fou incendiat i destrossat, i que ha quedat gravat en la memòria dels lleidatans com un espai d'afirmació nacional, sigui convertit en un *Parador Nacional de Turismo*. I perquè per a molts, l'Antic Convent del Roser és i ha estat sempre un espai al servei de la instrucció i la formació cultural de generacions i generacions de lleidatans i lleidatanes, en forma d'escola, facultat, museu,...i entenem que són aquest tipus de tasques, les que la ciutadania de Lleida desitja que es segueixin duent a terme en aquest espai.

Desde llavors han estat múltiples les iniciatives d'aquestes entitats de cara a denunciar aquest fet, primer es tractava de trencar el mur de silenci que s'havia aixecat a la ciutadania amb la imposició d'aquest projecte, explicant que és el Roser i perquè calia conservar el seu simbolisme, cosa que creiem haver aconseguit amb escreix. Un corrent d'opinió contrari a convertir l'espai en un hotel elitista i luxòs al servei de quatre turistes adinerats, s'esten desde fa temps entre la ciutadania. La batalla que el govern municipal volia defugir, la del debat públic i ciutadà, ja fa temps que l'ha perduda.

També hem ficat nom i cognoms als responsables del projecte, els hem assenyalat públicament, hem desmuntat un per un els seus arguments, hem homenatjat degudament als resistents del 1707,... I ara, el que en un primer moment van subscriure sis entitats, ja en són una dotzena les que ho recolzen i prop d'un miler els ciutadans adherits al citat manifest.

Doncs bé, arribats aquí, hem cregut necessari desmuntar el darrer dels arguments esgrimits pels defensors d'aquest projecte, l'argument que aquesta és l'única alternativa i solució, per a la dinamització d'un degradat carrer Cavallers i, per extensió, del barri del Casc Antic. Un clau ardent al que alguns s'han agafat, potser per la seva pròpia incapacitat d'oferir solucions o potser perquè pesen més els interessos econòmics d'alguns, fronts els interessos objectius de la majoria.

Entenem doncs, que ens trobem en una nova etapa i que és l'hora de les solucions i les alternatives, que aquestes són múltiples i variades, tantes com persones disposades a buscar-ne. És per això que nosaltres fem, modestament, pública la nostra. Una alternativa que passa per convertir el Roser en un centre d'usos culturals i que passa

per ubicar en l'Antic Convent, el *Museu d'Història de la ciutat de Lleida* i el *Memorial Lleida 1707*. I ho fem, perquè creiem que no existeix en tota la ciutat un espai més idoni per aquest tipus d'equipament que el Roser, un edifici que en si mateix, ja forma part de la història viva de la ciutat.

Una fórmula, que entenem respectuosa amb el simbolisme del Roser per al conjunt dels lleidatans i lleidatanes i per al conjunt del nacionalisme català, i alhora un projecte respectuós amb la història de l'espai, tradicionalment al servei de la cultura, les arts i l'academicisme local, i que mantindria el seu caràcter d'edifici d'usos culturals i artístics.

Una fórmula a més, que acabaria d'un cop amb l'autèntica vergonya que suposa que una ciutat del tamany i la importància de la nostra no disposi encara d'un Museu d'Història local, fet gairebé excepcional a l'Europa occidental, i que suposaria desenvolupar finalment un pla museístic de la ciutat que s'arrossega desde l'any de la picassor.

Una fórmula que duria a assumir, d'una vegada per totes, la titularitat municipal i per tant pública, d'un dels edificis més emblemàtics i històrics de la ciutat, potser el segon en importància després de la Seu Vella, i que en garantiria el lliure accés als nostres conciutadans. I que no ens vinguin amb excuses, són múltiples també les possibilitats per fer-ho, la permuta de terrenys o edificis amb el Ministeri, compra, etc, altres vegades ja s'ha fet aquest tipus d'operacions i el cost que hem hagut d'assumir els ciutadans per edificis o terrenys, diguem-ne força més prescindibles, ha estat molt superior al que suposaria recuperar l'Antic Convent del Roser.

Una fórmula que garantiria el finançament de la rehabilitació i dignificació del Roser, una altra de les excuses dels qui no busquen solucions, i que obligaria a institucions d'àmbit superior, irremeiablement, a contribuir a costejar els costos de l'obra, garantint la viabilitat econòmica de la remodelació i del museu.

I finalment, una alternativa que suposaria la necessària revitalització i dinamització d'un degradat barri com el Casc Antic, apropant-hi fluxes de ciutadans de forma continua i permanent, i fent-ho no per gaudir en exclusiva d'aquest equipament, sinó per conèixer la seva ciutat i la seva història i per reconèixer-se com a ciutadans i com a lleidatans.

Aquest és el projecte dels i les ciutadanes rebels de Lleida, dels i les que no es resignen a les imposicions d'uns polítics enrocats amb la intransigència, sords i cecs davant l'evidència, i disposat a passar a la història com els hereus polítics dels incendiàries del 1707 i com a finalitzadors de la seva obra, imposant-nos a tots la seva curtesa de mires. I aquesta és la proposta que de forma detallada, nosaltres ens disposem a socialitzar entre el conjunt del teixit associatiu i ciutadà de Lleida, la proposta que defensarem davant de qui la vulgui escoltar.

Tres equipaments en un mateix edifici

La present proposta, neix fruit del descontentament generalitzat que ha produït la ubicació -sense una prèvia consulta a la ciutadania- d'un hotel de cinc estrelles (de la mà de l'empresa Paradores Nacionales S.A.) al edifici històric del Roser: Un espai de la ciutat que fins avui encara manté un esperit comunitari i destinat a la producció, reproducció, i exhaltació de la cultura.

És per aquest motiu que presentem la proposta d'usos alternatius basats en la difusió de la cultura, tot pensant que s'adequa millor a les necessitats del barri històric i del Roser (com a emblema d'aquest barri i de tota la ciutat) ja que aquest forma part de la nostra història i de la memòria col·lectiva de la ciutat.

D'aquesta manera, volem impedir que aquest espai públic es converteixi en una seu de Paradores Nacionales S.A., una empresa privada, que no aportarà elements de cohesió i desenvolupament social i cultural en una zona tant faltada de teixit social. El present projecte inclou dos tipus diferents d'usos per al mateix edifici, cosa permetria perfectament la divisió d'aquest en diferents sectors, de cara a una millor gestió dels espais, i que passa per ubicar en l'antic Convent del Roser, els següents equipaments:

1. El Museu d'Història de la ciutat

La ciutat de Lleida és plena d'història, per ella han passat molts pobles i civilitzacions que l'han dominat al llarg del temps. Ha vist èpoques glòries i èpoques de trist record, però totes elles han contribuït a edificar la Lleida en que avui vivim. Tota ciutat ha de tenir un museu on la ciutadania pugui aprendre, admirar i rebutjar el seu passat. Un museu que plantegem en la primera i segona plantes de l'edifici, on ara s'hi ubiquen l'Escola de Belles Arts i el Museu Morera, i que ja tenen un altre destí assignat.

2. El "Memorial Lleida 1707"

Es tracta d'un projecte inspirat en un altre de similar i desenvolupat per l'Ajuntament de Barcelona, com a projecte de Museu Virtual, i que per les seves dimensions el plantegem ubicar a l'entrada de l'edifici, just a l'espai ocupat actualment per la Sala d'Exposicions.

3. Un espai per a entitats de cultura popular i tradicional

La tercera part d'aquest projecte que passaria per convertir el claustre de l'edifici i per tant la seva planta baixa, en seu permanent de diferents entitats de cultura tradicional de la ciutat de Lleida

El Museu d'Història de Lleida, una assignatura pendent

Aquest és un equipament que la ciutat arrossega com una assignatura pendent desde fa molts anys i que no ha estat exempt de polèmica pels diferents emplaçaments on s'ha projectat. En l'actualitat la seva projecció segons la pàgina web de l'Àrea de Turisme de l'Ajuntament de Lleida és troba en *“l'antiga casa de Misericòrdia i diferents edificis de nova construcció que formaran la coneguda illa de maternitat”*.

Des de l'Ajuntament, també es plantejà fer una nova construcció al [Baluard del Rei](#) del Turó de la Seu Vella, al costat de la Suda, per encabir el Museu d'Història de la Ciutat. Amb aquesta construcció, no únicament es perdria aquest baluard, l'únic que resta intacte dels 4 existents, sinó que a més, es perdria i diluiria la silueta de la Seu Vella dalt del Turó, aquella que es divisa en apropar-se a la ciutat des dels quatre punts cardinals.

El dia 14 d'abril de 2003 l'Associació Amics de la Seu Vella de Lleida va presentar les corresponents [al·legacions](#) als registre de l'Ajuntament, al mateix temps va presentar un dossier amb les 1.541 signatures recollides en contra de la construcció d'aquest nou edifici. L'Ajuntament ha de procedir a valorar les al·legacions i elevar a definitiu aquell avantprojecte inicial. De moment, el canvi de govern municipal ha deixat en suspens la seva resolució.

El “Memorial Lleida 1707”

Es tracta d'un projecte inspirat en un altre projecte similar i desenvolupat per l'Ajuntament de Barcelona com a projecte de Museu Virtual.

Un museu virtual que ens traslladi a l'any en què Lleida i una bona part dels Països Catalans perden les seves llibertats, amb la derrota militar davant les tropes borbòniques. L'exposició permetria oferir una visió de la ciutat del segle XVIII, dels espais més emblemàtics d'aquell moment i de la seva transformació, una de les més significatives de la història de Lleida, que eclosiona amb el 12 d'octubre, dia en que les tropes borbòniques assalten aquest Convent i cometen una de les massacres més importants de la nostra història, amb l'assassinat de centenars de refugiats, basicament dones i criatures, i que seguirà després amb la desfeta de la resta de la ciutat i amb la construcció de l'actual muralla de la Seu Vella.

Des de l'àmbit de la divulgació científica, “el Memorial Lleida 1707” giraria a l'entorn d'aquest edifici com a punt de partida, amb la presentació de la maqueta física del l'antiga ciutat i amb l'explicació audiovisual del mètode de reconstrucció (scan-làser). Aquesta i la reconstrucció virtual de la Lleida del segle XVIII són els suports necessaris per la mostra, i demostren la importància de l'aplicació de les noves tecnologies en les ciències humanes i en la recuperació de la memòria històrica, i el seu gran valor com a aglutinadores de disciplines científiques i 'potenciadores' de l'avenç del coneixement

Un projecte que inclouria 5 espais diferents,

Espai 1- Benvinguda

Espai 2- Lleida 1707

Espai 3 - La tecnologia

Espai 4 - La batalla i la transformació de la ciutat

Espai 5 - La batalla del 12 d'octubre

Espai 5 - Vol i passeig virtuals per la Lleida de 1707

Les transformacions de la ciutat i la vida quotidiana

Un claustre al servei de l'associacionisme i la cultura tradicional

La tercera part d'aquest projecte és la que passaria per convertir el claustre de l'edifici i per tant la seva planta baixa, en seu permanent de diferents entitats de cultura tradicional de Lleida.

Entenem que existeix un dèficit de cara a que les entitats més participatives i actives de la ciutat tinguin un espai fix de reunió i de socialització de les seves activitats. És el cas per exemple "l'Associació de Moros i Cristians" o bé els Castellers de Lleida, que fa temps que reclamen un espai fix d'assaig i de seu permanent, amb possibilitats d'instal·lar-hi un bar per a associats, i que creiem que les actuals aules i magatzems que donen al claustre podrien assumir aquesta funció. A més, l'antiga capella permet les condicions suficient d'altura per a l'assaig de castells.

La resta d'aules que donen al claustre es podrien destinar a l'ús d'altres entitats arrelades al barri, com l'associació de veïns, el grup de dones,... En definitiva, es tractaria de revitalitzar el barri i l'edifici, donant-li vida, tot i satisfent les necessitats i dèficit estructurals que arrossegueu les entitats més importants del teixit associatiu local.

Casal Independentista de Lleida, l'Ocell Negre

Lleida, novembre de 2005

